
PRIKAZ

11. SIMPOZIJ MEĐUNARODNE UDRUGE ZA KLINIČKU FONETIKU I LINGVISTIKU (ICPLA)**Dubrovnik, od 31. svibnja do 3. lipnja 2006. godine****Sandra Bradarić-Jončić****Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Zagreb
Hrvatska**

Jedanaesti skup Međunarodne udruge za kliničku fonetiku i lingvistiku (International Clinical Phonetics and Linguistics Association – ICPLA), ovaj put održan je u Hrvatskoj, u Dubrovniku, od 31. svibnja do 3. lipnja 2006., u organizaciji Odsjeka za fonetiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskoga filološkog društva, pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH.

Tijekom tri dana, koliko je trajao skup, održano je niz zanimljivih usmenih i poster-prezentacija: četiri plenarna predavanja, 71 usmeno izlaganje te 66 poster-prezentacija. Na skupu je sudjelovalo 156 sudionika, a njegov se program može vidjeti na stranici <http://icpla.ffzg.hr>.

Prvo plenarno predavanje održao je Miloš Judaš s Hrvatskog instituta za istraživanja mozga pod nazivom *Development and evolution of language-related regions of the human cerebral cortex*. U tom predavanju, prikazan je pregled suvremenih spoznaja o strukturalnoj (morfološkoj i histološkoj) podlozi asimetrije fronto-operkularnog područja čeonog režnja moždane kore čovjeka (tzv. regija Broca, tj. područje čeonog režnja moždane kore vezano za jezične funkcije), u odraslom ljudskom mozgu i tijekom prenatalnog i postnatalnog razvoja. Bitni nalazi jesu: citoarhitektonska asimetrija još uvijek nije uočljiva u mozgu novorođenčadi, a dva ključna arhitektonska svojstva Brocinog područja (magnopiramidalnost – piramidni neuroni u sloju IIIc veći su od onih u sloju V; disgranularnost – slabo razvijen kortikalni sloj IV) razvijaju se postupno u prve dvije godine života. Drugim riječima, na temelju klasičnih citoarhitektonskih kriterija (valjanih za odraslu ljudsku moždanu koru) Brocina regija može se odrediti i ograničiti u odnosu prema okolnim kortikalnim poljima tek od treće godine života.

Drugo plenarno predavanje održala je Fiona E. Gibbon s Queen Margaret University Collegea u Edinburghu pod nazivom *Current perspectives on clinical application of EPG*. U tom izlaganju prikazana su novija istraživanja artikulacije u djece s različitim govornim poremećajima, upotrebom tehnike elektropalatografije (EPG). Istaknute su pojave pri artikulaciji koje su jasno

vidljive i mjerljive EPG-om, a perceptivnom ili akustičkom analizom ne mogu se pouzdano ustanoviti.

Treće predavanje, pod nazivom *Alternative organization of speech perception deficits in children* održala je Mária Gösy s Instituta za lingvistiku Mađarske akademije znanosti u Budimpešti. Prikazala je rezultate istraživanja razlika u strukturi percepcije govora triju uzoraka od po 150 ispitanika, djece polaznika prvog, drugog i trećeg razreda osnovne škole, i to djece s mentalnom retardacijom, djece s teškoćama u učenju i djece bez teškoća. Na temelju dobivenih rezultata autori istraživanja pretpostavljaju postojanje značajnih razlika u strategijama percepcije govora među tri skupine djece, što bi se inače jednostavno moglo i provjeriti faktorskom analizom.

Posljednje plenarno predavanje održala je Dana F. Boatman iz bolnice Johnsa Hopkinsa u Baltimoreu, SAD, pod nazivom *Cortical auditory systems: normal and impaired speech sound perception*. Prikazala je rezultate usporedbe fonološkog procesiranja, odnosno reprezentacije razlikovanja glasova govora u lijevoj hemisferi, između ostalih, i tehnikom ESM-a (*electrocortical stimulation mapping*), u dvije skupine ispitanika – među "dobrim" i "oštećenim" slušačima, inače normalnog sluha i intelektualnog funkcioniranja. Pokazalo se da razlike u sposobnosti prepoznavanja govora doista odražavaju razlike u kortikalnoj strukturi i funkciji dviju skupina ispitanika. Uočene su osobitosti u funkcioniranju lijevog temporalnog režnja te strukturalno drugačija povezanost među cerebralnim hemisferama u "oštećenih" slušača.

Ostala izlaganja bila su usmena ili poster-prezentacije. Usmena izlaganja održana su u dvije paralelne sekcije, a poster-prezentacije tijekom dviju sekcija u trajanju od sat i pol, u terminima između usmenih izlaganja. Program sekcija bio je tematski dobro usklađen.

Teme u kojima su bila grupirana usmena izlaganja, odnosno poster-prezentacije odnosile su se pretežno na istraživanja različitih aspekata govorno-jezične obrade i razvoja u različitim jezicima u djece i odraslih osoba sa i bez govorno-jezične patologije, a u manjoj mjeri tretmanom poremećaja. Neka su se izlaganja bavila elektropalatografijom i dvojezičnošću, a od govorno-jezične patologije izlaganjima su bile obuhvaćene afazije, posebne jezične teškoće, disleksija i disgrafija, govor i jezik osoba oštećena sluha, te poremećaji glasa. Dio izlaganja bavio se također govorom, jezikom odnosno komunikacijom osoba koje boluju od autizma, Aspergerovog sindroma, Alzheimerove te Parkinsonove bolesti. Rasprave nakon izlaganja redovito su bile bogate i zanimljive.

Predstavnici Hrvatske sudjelovali su s većim brojem izlaganja – od plenarnih, preko usmenih izlaganja, do poster-prezentacija. Uz spomenuto izlaganje Judaša, na skupu su održana dva usmena izlaganja: Gordana Varošanec-Skarić: *Voice care and acoustic characteristics in students of acting and other students* te Zrinka Šimunović: *Literary and poetic expressions in the population of children with specific language difficulties*. Ostali radovi (ukupno 15) prikazani su u poster-sekcijama: Marina Milković & Sandra Bradarić-Jončić: *Information status and word order in Croatian sign language*; Branka Šindija i

Sanja Vlahović: *Objective and psychoacoustic measurements as indicators of peripheral and/or central filter*; Đurđica Vranić, Nada Runjić i Boris Klier: *Visual evoked potentials and cortical cartography in dyslexic children*; Nada Runjić, Đurđica Vranić i Boris Klier: *Visual evoked potentials in dyslexic adults*; Luka Bonetti: *The use of visual feedback in vocal training of children with hearing impairment*; Damir Horga, Nada Šikić, Višnja Akrap i Jelena Ivičević-Desnica: *Interrelation between voice, articulation and language in aphasia*; Tatjana Prizl-Jakovac i Ana Leko: *Application of verbal and non-verbal tasks in aphasia therapy te Speech-language difficulties in right hemisphere damage patients*; Mirela Novak-Kebr: *The importance of rhythm during rehabilitation of adults with cochlear implants*; Vesna Mildner i Marko Liker: *Fricatives, affricates and vowels in Croatian children with cochlear implants*; Ivona Radić, Sandra Bradarić-Jončić i Iva Hrastinski: *Morphological skills in hearing-impaired youth*; Smiljka Štajner-Katušić, Damir Horga i Karolina Vrban Zrinski: *Voice with polyp six years after phonosurgery*; Koraljka Bakota i Zrinka Saler: *Morphological and semantic characteristics of perception of time concept te The methods of verbotonal approach in the function of the development of listening skills, speech, language expression and thinking*; Marijan Palmović, Jelena Kuvač i Melita Kovačević: *Electrophysiological measures of language impairments in Croatian*.

Zaprimljeni radovi bit će objavljeni nakon recenzentskog postupka u časopisu *Clinical Linguistics & Phonetics*.

Boravak sudionicima tog uspješnog skupa uljepšao je koncert srednjovjekovne glazbe u franjevačkoj crkvi te svečana večera, a ugodnom i inspirativnom ozračju, svojim šarmantnim i nenametljivim vođenjem te toplom gostoljubivšću pridonijeli su organizatori – članovi Odsjeka za fonetiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Sljedeći skup održat će se za dvije godine u Istanbulu.